

द्विसीत्य (द्वि + सीता) adj. *zweimal gepflügt* AK. 2,9,9. H. 968.
 द्विसुवर्ण und द्विसौवर्णिक adj. *zwei Suvarṇa werth u. s. w.* P. 5,1, 29, Vārtt., Sch.
 द्विस्तना und द्विस्तनौ (द्वि + स्तन) adj. *f. zwei Zitzen (Zapfen) habend* P. 6,2,164. ÇAT. Br. 6,5,2,19 (proparox.). KĀTJ. ÇR. 16,4,2.
 द्विस्तावौ (द्विस् + तावत्) adj. *f. in Verb. mit वेदि zweimal das gewöhnliche Maass überschreitend* P. 5,4,84. — Vgl. त्रिस्तावा.
 द्विःस्वर (द्विस् + स्वर) adj. *doppelt betont* RV. Prāt. 13, 3. TAITT. Prāt. 2,4.
 द्विहन् (द्वि + हन्) m. *Elephant* ÇABDAR. im ÇKDr. — Viell. daher so benannt, weil er Rüssel und Fangzähne als Waffen gebraucht.
 द्विकृत्य (द्वि + कृति) adj. *zweimal gepflügt* AK. 2,9,8. H. 968. — Vgl. द्विसीत्य.
 द्विकापन (द्वि + क्वापन) adj. *zweijährig*: वत्स M. 11,134. f. ई AK. 2,9, 68. H. 1272. KAUC. 69.
 द्विक्रिकार (द्वि + क्रि^०) n. N. eines Sāman KĀTJ. ÇR. 7,2,1. PAÑĒAV. Br. 14,9,22. Ind. St. 3, 220.
 द्विक्रीन (द्वि + क्रीन) adj. *der zwei Geschlechter (des männlichen und weiblichen) beraubt, sächlichen Geschlechts* AK. 2,4,1,18. n. *das sächliche Geschlecht* 2,5,37. 3,6,3,22. — Vgl. u. द्व und द्वय.
 द्विहृदया (द्वि + हृदय) adj. *f. zwei Herzen habend, von einer schwangeren Frau und zwar zur etym. Erkl. von दौहृदिनी* Suçr. 1,322,12.
 द्विकोतर (द्वि + को^०) m. *ein doppelter Hotar, von Agni* TAITT. ĀR. 3,7,1.
 द्वोड (द्वि + ड) n. N. eines Sāman KĀTJ. 34,6.
 द्वोन्द्रिय (द्वि + इन्द्रिय) 1) n. *zwei Sinnesorgane*: °याक्ष durch zwei Sinnesorgane (Gesicht und Gefühl) wahrnehmbar Bṛāṣaṇ. 92. VJUTP. 113. — 2) adj. *zwei Sinnesorgane (Gefühl und Geschmack) habend*: कृमि H. 21.
 द्वीप (द्वि + अप् Wasser) P. 5,4,74. 6,3,97. VOP. 6,70. m. n. (n. KATHĀS. 25,33. 59. 26,3) gaṇa अर्थर्चादि zu P. 2,4,31. SIDDH. K. 249, a, 5 v. u. Insel, Sandbank im Flusse AK. 1,2,3,8. H. 1078. आपो न द्वीपं र्द्यति प्रयासि RV. 1,169,3. ÇAT. Br. 12,2,1,3. KĀTJ. 13,2. LĀTJ. 1,6,10. लङ्का नाम समुद्रस्य द्वीपश्चेष्टा R. 3,53,35. (नदी) विपुलद्वीपशोभिता MBH. 3, 2512. (मही) सपर्वतवनद्वीपा 1,1165. समुद्रवनद्वीपा 3,3865. रतवः सागरा द्वीपा वेदा लोका दिशः R. 2,23,34. सद्वीपा (मेदिनी) RAĞH. 1,65. Bildlich: नितम्ब^० Bṛāṣ. P. 8,8,45. so v. a. *sichere Zufluchtsstätte, Retter in der Noth*: को ऽत्र द्वीपः स्यात्तुमुले वस्तदानीम् MBH. 2,2418. यश्चैषामभवद्वीपः कुत्तोपुत्रो वृकोदरः 5,1988. fg. Nach dem kosmographischen System der Inder besteht die Erde aus 4, 7 oder 13 Dvīpa, die wie die Blätter einer Lotusblume um den Berg Meru gelagert sind. भद्राश्र, केतुमाल, जम्बुद्वीप und उत्तराः कुरवः sind die 4 Dvīpa nach MBH. 6,208; vgl. LALIT. 200. Ind. St. 3,123.148. WASSILJEV 248. VP. 171. Die 7 Dvīpa sind: जम्बू, प्लत (st. dessen गोमेदक SIDDHĀNTAÇIR. im ÇKDr.), शात्मलि, कुश, क्रौञ्च, शाक und पुष्कर MBH. 6,404. fgg. VP. 166. fgg. Bṛāṣ. P. 5,1,31. fgg. MBH. 13,4623. HARIV. 3870. 8658. Bṛāṣ. P. 4,21, 12. सप्तद्वीपा वसुमती MBH. 8,4735. HARIV. 1616. ÇĀK. 192. सप्तद्वीपवती महीम् Bṛāṣ. P. 3,21,2. शाकल MBH. 2,998. fg. सुदर्शन 6,188. 191. त्रयो-

दशद्वीपवती (viell. die 4 oben genannten nebst den 9, von denen weiter unten die Rede ist) मही 3,182. 10670. अयं द्वीपः so v. a. जम्बूद्वीप Bṛāṣ. P. 5,16,5. 18 Dvīpa (nach dem Schol. sind in dieser Zahl die Upadvīpa mit eingeschlossen) NAIŚH. 1,5. Die 9 Dvīpa, in welche Bhāratavarsha zerfällt, werden VP. 175 aufgezählt. — Die Bed. *Tiegerfell* (BṛAR. zu AK. 2,5,1. ÇKDr.) beruht auf einer einseitigen Erklärung von द्वीपिन्. Nach NIGH. Pr. Cubeben; vgl. द्वीपसंभव.
 द्वीपकर्पूरक m. *Kampher* (कर्पूर) aus China WILS. ohne Ang. einer Aut.; °कर्पूरज (wohl kaum richtig) ÇKDr. nach RĀĒAN.
 द्वीपकुमार (द्वीप + कु^०) m. pl. bei den Ġaina Bez. einer Klasse von Göttern, welche zu den Bhavanapati gezählt werden, H. 90.
 द्वीपखरू (द्वीप + ख^०) n. *ein best. Fruchtbaum, = महापोरवत* RĀĒAN. im ÇKDr.
 द्वीपज (द्वीप + ज) n. *dass. ebend.*
 द्वीपवत् (von द्वीप) 1) adj. *f. °वती inselreich* MBH. 1,2872; vgl. सप्त^० und त्रयोदश^० unter द्वीप. — 2) m. a) *Meer*. — b) *Fluss* MED. t. 200. — 3) f. °वती a) *Fluss* AK. 1,2,3,29. H. 1080. MED. — b) *die Erde* MED.
 द्वीपशत्रु m. *Asparagus racemosus Willd.* (शतावरी) RĀĒAN. im ÇKDr. und NIGH. Pr. — Vgl. die richtige Form द्वीपिशत्रु und द्वीपिका.
 द्वीपसंभव (द्वीप + सं^०) 1) m. a) *Cubeben* (vgl. द्वीप्य). — b) *Vernonia anthelmintica*. — 2) f. आ *eine Dattelart* NIGH. Pr.
 द्वीपकर्ण (द्वीपिन् + कर्ण = कर्ण Ohr?) m. N. pr. eines Königs KATHĀS. 6,88. — Vgl. मन्दकर्ण.
 द्वीपिका f. *Asparagus racemosus Willd.* RĀĒAN. im ÇKDr. NIGH. Pr. — Vgl. द्वीपशत्रु, द्वीप्या.
 द्वीपैन् (von द्वीप) 1) adj. *mit Inseln —, inselähnlichen Flecken versehen*. — 2) m. *Panther, Leopard (Tiger)* AK. 2,5,1. H. 1285. RĀĒAN. im ÇKDr. AV. 4,8,7. 6,38,2. 19,49,4. MBH. 3,2402. 2528. HARIV. 14359. R. 2,94,7. Suçr. 1,24,7. 202,9. VARĀH. BRH. S. 87,3. PAÑĒAT. 63, 22. Bṛāṣ. P. 8,10,9. — 2) f. °नी *eine best. Pflanze, = वटपत्ती* NIGH. Pr.
 द्वीपनख (द्वीपिन् + नख) m. *ein best. Parfum* (व्याघ्रनख, व्यालनख) RĀĒAN. im ÇKDr.
 द्वीपिशत्रु (द्वीपिन् + शत्रु) m. *Asparagus racemosus Willd.* ĠATĀDH. im ÇKDr. DHANVANT. im NIGH. Pr.
 द्वीप्य (von द्वीप) 1) adj. *auf Inseln wohnend u. s. w.* VS. 16,31. — 2) m. a) *Cubeben* NIGH. Pr. — b) *eine Art Krähe*. — c) Bein. Vjāsa's (vgl. दैवायन) WILS. nach ÇABD. (ÇABDAR. oder ÇABDĀK.?) — 3) f. आ *Asparagus racemosus Willd.* (vgl. द्वीपिका, द्वीपिशत्रु; hiernach eber von द्वीपिन्) NIGH. Pr.
 द्वीप्य n. in der Stelle: वि द्वीपानि पार्यन्तिष्ठेदुच्छुना RV. 8,20,4.
 द्वच (द्वि + ऋच्) m. *eine Strophe von zwei Versen*: प्रमस्तृचः पङ्क्तिषु तु द्वचो वा RV. Prāt. 13,14. 18,1. ĀÇV. ÇR. 4,6,5,14. GRAB. 3,5.
 द्वेधा (von द्वय; vgl. त्रेधा) adv. *entzwei, in zwei Theile, — Theilen, zweifach, auf zwei Male* P. 5,3,46. VOP. 7,45. तदनानि द्वेधा विगृह्णीयात् AIT. Br. 7,32. 3,19. एका सती व्याकृतिर्द्वेधाच्यते तस्मादेकं सञ्चतुर्द्वेधा 2,32. द्वेधा विभक्तः ÇAT. Br. 2,2,2,6. 1,6,3,17. 14,4,3,5. द्वेधावदानानि अययति 5,1,3,5. को गृहीत्वा चर्षणं द्वेधा चक्रे MBH. 2,930. °कारम् ĀÇV. ÇR. 8,3. कस्य व्रपमभूद्वेधा यत् Bṛāṣ. P. 3,12,51. अशक्यसमुच्छे-